

Algoritmy pro CSP (pokračování)

Řešení nebinárních podmínek

- k-konzistence má exponenciální složitost, v reálu se nepoužívá
- S n-árními podmínkami se pracuje přímo
- Podmínka je **obecně hranově konzistentní (GAC)**, právě když pro každou proměnnou V_i z této podmínky a každou hodnou $x \in D_i$ existuje ohodnocení zbylých proměnných v podmínce tak, že podmínka platí
  - $A + B \neq C$, $A \in 1..3$, $B \in 2..4$, $C \in 3..7$ je obecně hranově konzistentní

Řešení nebinárních podmínek

- k-konzistence má exponenciální složitost, v reálu se nepoužívá
- S n-árními podmínkami se pracuje přímo
- Podmínka je **obecně hranově konzistentní (GAC)**, právě když pro každou proměnnou V_i z této podmínky a každou hodnou $x \in D_i$ existuje ohodnocení zbylých proměnných v podmínce tak, že podmínka platí
  - $A + B \neq C$, $A \in 1..3$, $B \in 2..4$, $C \in 3..7$ je obecně hranově konzistentní
- Využívá se sémantika podmínek
  - speciální typy konzistence pro globální omezení
    - viz `all_distinct`
  - konzistence mezí
    - propagace pouze při změně nejmenší a největší hodnoty v doméně proměnné
- Pro různé podmínky lze použít různý druh konzistence
  - $A \# < B$: hranová konzistence, konzistence mezí

Konzistenční algoritmus pro nebinární podmínky

- Algoritmus s **frontou proměnných** (někdy též nazýván AC-8)

- opakovaně se provádí revize podmínek, dokud se mění domény

```
procedure Nonbinary-AC-3-with-Variables( $(V, D, C)$ )
```

```
   $Q := V$ 
```

```
  while  $Q$  non empty do
```

```
    vyber a smaž  $V_j \in Q$ 
```

```
    for  $\forall C$  takové, že  $V_j \in scope(C)$  do
```

```
       $W := revise(V_j, C)$ 
```

```
      //  $W$  je množina proměnných jejichž, doména se změnila
```

```
      if  $\exists V_i \in W$  taková, že  $D_i = \emptyset$  then return fail
```

```
       $Q := Q \cup \{W\}$ 
```

```
    end Non-binary-consistency
```

- **rozsah omezení $scope(C)$** : množina proměnných, na nichž je C definováno

Konzistenční algoritmus pro nebinární podmínky

- Algoritmus s **frontou proměnných** (někdy též nazýván AC-8)

- opakovaně se provádí revize podmínek, dokud se mění domény

```
procedure Nonbinary-AC-3-with-Variables(( $V, D, C$ ))
```

```
   $Q := V$ 
```

```
  while  $Q$  non empty do
```

```
    vyber a smaž  $V_j \in Q$ 
```

```
    for  $\forall C$  takové, že  $V_j \in scope(C)$  do
```

```
       $W := revise(V_j, C)$ 
```

```
      //  $W$  je množina proměnných jejichž, doména se změnila
```

```
      if  $\exists V_i \in W$  taková, že  $D_i = \emptyset$  then return fail
```

```
       $Q := Q \cup \{W\}$ 
```

```
    end Non-binary-consistency
```

- **rozsah omezení $scope(C)$** : množina proměnných, na nichž je C definováno

- Implementace: u každé proměnné je seznam **vybraných podmínek** pro propagaci,
REVISE procedury pro tyto podmínky definuje uživatel v závislosti na typu podmínky

Konzistence mezí

- **Bounds consistency BC**: slabší než obecná hranová konzistence
  - podmínka má **konzistentní meze (BC)**, právě když pro každou proměnnou V_j z této podmínky a každou hodnou $x \in D_j$ existuje ohodnocení zbylých proměnných v podmínce tak, že je podmínka splněna a pro vybrané ohodnocení y_i proměnné V_i platí $\min(D_i) \leq y_i \leq \max(D_i)$

Konzistence mezí

- **Bounds consistency BC**: slabší než obecná hranová konzistence
  - podmínka má **konzistentní meze (BC)**, právě když pro každou proměnnou V_j z této podmínky a každou hodnou $x \in D_j$ existuje ohodnocení zbylých proměnných v podmínce tak, že je podmínka splněna a pro vybrané ohodnocení y_i proměnné V_i platí $\min(D_i) \leq y_i \leq \max(D_i)$
  - stačí propagace pouze při **změně minimální nebo maximální hodnoty (při změně mezí)** v doméně proměnné
- **Konzistence mezí pro nerovnice**
  - $A \#> B \Rightarrow \min(A) = \min(B)+1, \max(B) = \max(A)-1$
  - příklad: $A \text{ in } 4..10, B \text{ in } 6..18, A \#> B$
 $\min(A) = 6+1 \Rightarrow A \text{ in } 7..10$
 $\max(B) = 10-1 \Rightarrow B \text{ in } 6..9$

Konzistence mezí

- **Bounds consistency BC**: slabší než obecná hranová konzistence
  - podmínka má **konzistentní meze (BC)**, právě když pro každou proměnnou V_j z této podmínky a každou hodnou $x \in D_j$ existuje ohodnocení zbylých proměnných v podmínce tak, že je podmínka splněna a pro vybrané ohodnocení y_i proměnné V_i platí $\min(D_i) \leq y_i \leq \max(D_i)$
  - stačí propagace pouze při **změně minimální nebo maximální hodnoty (při změně mezí)** v doméně proměnné
- **Konzistence mezí pro nerovnice**
  - $A \#> B \Rightarrow \min(A) = \min(B)+1, \max(B) = \max(A)-1$
  - příklad: $A \text{ in } 4..10, B \text{ in } 6..18, A \#> B$
 $\min(A) = 6+1 \Rightarrow A \text{ in } 7..10$
 $\max(B) = 10-1 \Rightarrow B \text{ in } 6..9$
  - podobně: $A \#< B, A \#>= B, A \#=< B$

Konzistence mezi a aritmetická omezení

● $A \# B + C \Rightarrow \min(A) = \min(B) + \min(C), \max(A) = \max(B) + \max(C)$
 $\min(B) = \min(A) - \max(C), \max(B) = \max(A) - \min(C)$
 $\min(C) = \min(A) - \max(B), \max(C) = \max(A) - \min(B)$

Konzistence mezi a aritmetická omezení

- $A \# = B + C \Rightarrow \min(A) = \min(B) + \min(C), \max(A) = \max(B) + \max(C)$
 $\min(B) = \min(A) - \max(C), \max(B) = \max(A) - \min(C)$
 $\min(C) = \min(A) - \max(B), \max(C) = \max(A) - \min(B)$
- změna $\min(A)$ vyvolá pouze změnu $\min(B)$ a $\min(C)$
- změna $\max(A)$ vyvolá pouze změnu $\max(B)$ a $\max(C)$, ...

Konzistence mezi a aritmetická omezení

● $A \# = B + C \Rightarrow \min(A) = \min(B) + \min(C), \max(A) = \max(B) + \max(C)$
 $\min(B) = \min(A) - \max(C), \max(B) = \max(A) - \min(C)$
 $\min(C) = \min(A) - \max(B), \max(C) = \max(A) - \min(B)$

● změna $\min(A)$ vyvolá pouze změnu $\min(B)$ a $\min(C)$

● změna $\max(A)$ vyvolá pouze změnu $\max(B)$ a $\max(C)$, ...

● Příklad: $A \text{ in } 1..10, B \text{ in } 1..10, A \# = B + 2, A \# > 5, A \# \setminus = 8$

$A \# = B + 2 \Rightarrow$

Konzistence mezi a aritmetická omezení

● $A \# = B + C \Rightarrow \min(A) = \min(B) + \min(C), \max(A) = \max(B) + \max(C)$
 $\min(B) = \min(A) - \max(C), \max(B) = \max(A) - \min(C)$
 $\min(C) = \min(A) - \max(B), \max(C) = \max(A) - \min(B)$

● změna $\min(A)$ vyvolá pouze změnu $\min(B)$ a $\min(C)$

● změna $\max(A)$ vyvolá pouze změnu $\max(B)$ a $\max(C)$, ...

● Příklad: $A \text{ in } 1..10, B \text{ in } 1..10, A \# = B + 2, A \# > 5, A \# \setminus = 8$

$A \# = B + 2 \Rightarrow \min(A) = 1 + 2, \max(A) = 10 + 2 \Rightarrow A \text{ in } 3..10$

$\Rightarrow \min(B) = 1 - 2, \max(B) = 10 - 2 \Rightarrow B \text{ in } 1..8$

Konzistence mezi a aritmetická omezení

● $A \# = B + C \Rightarrow \min(A) = \min(B) + \min(C), \max(A) = \max(B) + \max(C)$
 $\min(B) = \min(A) - \max(C), \max(B) = \max(A) - \min(C)$
 $\min(C) = \min(A) - \max(B), \max(C) = \max(A) - \min(B)$

● změna $\min(A)$ vyvolá pouze změnu $\min(B)$ a $\min(C)$

● změna $\max(A)$ vyvolá pouze změnu $\max(B)$ a $\max(C)$, ...

● Příklad: $A \text{ in } 1..10, B \text{ in } 1..10, A \# = B + 2, A \# > 5, A \# \setminus = 8$

$A \# = B + 2 \Rightarrow \min(A) = 1 + 2, \max(A) = 10 + 2 \Rightarrow A \text{ in } 3..10$

$\Rightarrow \min(B) = 1 - 2, \max(B) = 10 - 2 \Rightarrow B \text{ in } 1..8$

$A \# > 5 \Rightarrow \min(A) = 6 \Rightarrow A \text{ in } 6..10$

$\Rightarrow \min(B) = 6 - 2 \Rightarrow B \text{ in } 4..8$

(nové vyvolání $A \# = B + 2$)

Konzistence mezi a aritmetická omezení

● $A \# = B + C \Rightarrow \min(A) = \min(B) + \min(C), \max(A) = \max(B) + \max(C)$
 $\min(B) = \min(A) - \max(C), \max(B) = \max(A) - \min(C)$
 $\min(C) = \min(A) - \max(B), \max(C) = \max(A) - \min(B)$

- změna $\min(A)$ vyvolá pouze změnu $\min(B)$ a $\min(C)$
- změna $\max(A)$ vyvolá pouze změnu $\max(B)$ a $\max(C)$, ...

● Příklad: $A \text{ in } 1..10, B \text{ in } 1..10, A \# = B + 2, A \# > 5, A \# \setminus = 8$

$A \# = B + 2 \Rightarrow \min(A) = 1 + 2, \max(A) = 10 + 2 \Rightarrow A \text{ in } 3..10$
 $\Rightarrow \min(B) = 1 - 2, \max(B) = 10 - 2 \Rightarrow B \text{ in } 1..8$

$A \# > 5 \Rightarrow \min(A) = 6 \Rightarrow A \text{ in } 6..10$
 $\Rightarrow \min(B) = 6 - 2 \Rightarrow B \text{ in } 4..8$

(nové vyvolání $A \# = B + 2$)

$A \# \setminus = 8 \Rightarrow A \text{ in } (6..7) \setminus (9..10)$ (meze stejné, k propagaci $A \# = B + 2$ nedojde)

Konzistence mezi a aritmetická omezení

● $A \# = B + C \Rightarrow \min(A) = \min(B) + \min(C), \max(A) = \max(B) + \max(C)$
 $\min(B) = \min(A) - \max(C), \max(B) = \max(A) - \min(C)$
 $\min(C) = \min(A) - \max(B), \max(C) = \max(A) - \min(B)$

● změna $\min(A)$ vyvolá pouze změnu $\min(B)$ a $\min(C)$

● změna $\max(A)$ vyvolá pouze změnu $\max(B)$ a $\max(C)$, ...

● Příklad: $A \text{ in } 1..10, B \text{ in } 1..10, A \# = B + 2, A \# > 5, A \# \setminus = 8$

$A \# = B + 2 \Rightarrow \min(A) = 1 + 2, \max(A) = 10 + 2 \Rightarrow A \text{ in } 3..10$

$\Rightarrow \min(B) = 1 - 2, \max(B) = 10 - 2 \Rightarrow B \text{ in } 1..8$

$A \# > 5 \Rightarrow \min(A) = 6 \Rightarrow A \text{ in } 6..10$

$\Rightarrow \min(B) = 6 - 2 \Rightarrow B \text{ in } 4..8$ (nové vyvolání $A \# = B + 2$)

$A \# \setminus = 8 \Rightarrow A \text{ in } (6..7) \setminus (9..10)$ (meze stejné, k propagaci $A \# = B + 2$ nedojde)

● Vyzkoušejte si: $A \# = B - C, A \# > = B + C$

Globální podmínky

- Propagace je lokální
  - pracuje se s jednotlivými podmínkami
  - interakce mezi podmínkami je pouze přes domény proměnných
- Jak dosáhnout více, když je silnější propagace drahá?
- Seskupíme několik podmínek do jedné tzv. **globální podmínky**
- Propagaci přes globální podmínku řešíme speciálním algoritmem navrženým pro danou podmínku
- Příklady:
  - `all_distinct` omezení: hodnoty všech proměnných různé
  - `serialized` omezení:
rozvržení úloh zadaných startovním časem a dobou trvání tak, aby se nepřekrývaly

Propagace pro all_distinct

● $U = \{X_2, X_4, X_5\}$, $\text{dom}(U) = \{2, 3, 4\}$:

$\{2, 3, 4\}$ nelze pro X_1, X_3, X_6

učitel	min	max
Jan	3	6
Petr	3	4
Anna	2	5
Ota	2	4
Eva	3	4
Marie	1	6

Propagace pro all_distinct

● $U = \{X2, X4, X5\}$, $\text{dom}(U) = \{2, 3, 4\}$:

$\{2, 3, 4\}$ nelze pro $X1, X3, X6$

$X1$ in $5..6$, $X3 = 5$, $X6$ in $\{1\} \setminus (5..6)$

učitel	min	max
Jan	3	6
Petr	3	4
Anna	2	5
Ota	2	4
Eva	3	4
Marie	1	6

Propagace pro all_distinct

● $U = \{X_2, X_4, X_5\}$, $\text{dom}(U) = \{2, 3, 4\}$:

$\{2, 3, 4\}$ nelze pro X_1, X_3, X_6

X_1 in $5..6$, $X_3 = 5$, X_6 in $\{1\} \setminus (5..6)$

● **Konzistence:** $\forall \{X_1, \dots, X_k\} \subset V : \text{card}\{D_1 \cup \dots \cup D_k\} \geq k$

učitel	min	max
Jan	3	6
Petr	3	4
Anna	2	5
Ota	2	4
Eva	3	4
Marie	1	6

Propagace pro all_distinct

● $U = \{X_2, X_4, X_5\}$, $\text{dom}(U) = \{2, 3, 4\}$:

$\{2, 3, 4\}$ nelze pro X_1, X_3, X_6

$X_1 \text{ in } 5..6, X_3 = 5, X_6 \text{ in } \{1\} \ \vee \ (5..6)$

● **Konzistence:** $\forall \{X_1, \dots, X_k\} \subset V : \text{card}\{D_1 \cup \dots \cup D_k\} \geq k$

stačí hledat **Hallův interval** I : velikost intervalu I je rovna počtu proměnných, jejichž doména je v I

učitel	min	max
Jan	3	6
Petr	3	4
Anna	2	5
Ota	2	4
Eva	3	4
Marie	1	6

Propagace pro all_distinct

- $U = \{X_2, X_4, X_5\}$, $dom(U) = \{2, 3, 4\}$:

$\{2, 3, 4\}$ nelze pro X_1, X_3, X_6

X_1 in $5..6$, $X_3 = 5$, X_6 in $\{1\} \setminus (5..6)$

- **Konzistence:** $\forall \{X_1, \dots, X_k\} \subset V : card\{D_1 \cup \dots \cup D_k\} \geq k$

stačí hledat **Hallův interval** I : velikost intervalu I je rovna počtu proměnných, jejichž doména je v I

- **Inferenční pravidlo**

- $U = \{X_1, \dots, X_k\}$, $dom(U) = \{D_1 \cup \dots \cup D_k\}$

- $card(U) = card(dom(U)) \Rightarrow \forall v \in dom(U), \forall X \in (V - U), X \neq v$

učitel	min	max
Jan	3	6
Petr	3	4
Anna	2	5
Ota	2	4
Eva	3	4
Marie	1	6

Propagace pro all_distinct

- $U = \{X_2, X_4, X_5\}$, $dom(U) = \{2, 3, 4\}$:

$\{2, 3, 4\}$ nelze pro X_1, X_3, X_6

X_1 in $5..6$, $X_3 = 5$, X_6 in $\{1\} \setminus (5..6)$

- **Konzistence:** $\forall \{X_1, \dots, X_k\} \subset V : card\{D_1 \cup \dots \cup D_k\} \geq k$

stačí hledat **Hallův interval** I : velikost intervalu I je rovna počtu proměnných, jejichž doména je v I

- **Inferenční pravidlo**

- $U = \{X_1, \dots, X_k\}$, $dom(U) = \{D_1 \cup \dots \cup D_k\}$

- $card(U) = card(dom(U)) \Rightarrow \forall v \in dom(U), \forall X \in (V - U), X \neq v$

- hodnoty v Hallově intervalu jsou pro ostatní proměnné nedostupné

učitel	min	max
Jan	3	6
Petr	3	4
Anna	2	5
Ota	2	4
Eva	3	4
Marie	1	6

Propagace pro all_distinct

- $U = \{X_2, X_4, X_5\}$, $dom(U) = \{2, 3, 4\}$:

$\{2, 3, 4\}$ nelze pro X_1, X_3, X_6

X_1 in $5..6$, $X_3 = 5$, X_6 in $\{1\} \setminus (5..6)$

- **Konzistence:** $\forall \{X_1, \dots, X_k\} \subset V : card\{D_1 \cup \dots \cup D_k\} \geq k$

stačí hledat **Hallův interval** I : velikost intervalu I je rovna počtu proměnných, jejichž doména je v I

- **Inferenční pravidlo**

- $U = \{X_1, \dots, X_k\}$, $dom(U) = \{D_1 \cup \dots \cup D_k\}$

- $card(U) = card(dom(U)) \Rightarrow \forall v \in dom(U), \forall X \in (V - U), X \neq v$

- hodnoty v Hallově intervalu jsou pro ostatní proměnné nedostupné

- **Složitost:** $O(2^n)$ – hledání všech podmnožin množiny n proměnných (naivní)

učitel	min	max
Jan	3	6
Petr	3	4
Anna	2	5
Ota	2	4
Eva	3	4
Marie	1	6

Propagace pro all_distinct

- $U = \{X_2, X_4, X_5\}$, $dom(U) = \{2, 3, 4\}$:

$\{2, 3, 4\}$ nelze pro X_1, X_3, X_6

X_1 in $5..6$, $X_3 = 5$, X_6 in $\{1\} \setminus (5..6)$

- **Konzistence:** $\forall \{X_1, \dots, X_k\} \subset V : card\{D_1 \cup \dots \cup D_k\} \geq k$

stačí hledat **Hallův interval** I : velikost intervalu I je rovna počtu proměnných, jejichž doména je v I

- **Inferenční pravidlo**

- $U = \{X_1, \dots, X_k\}$, $dom(U) = \{D_1 \cup \dots \cup D_k\}$

- $card(U) = card(dom(U)) \Rightarrow \forall v \in dom(U), \forall X \in (V - U), X \neq v$

- hodnoty v Hallově intervalu jsou pro ostatní proměnné nedostupné

- **Složitost:** $O(2^n)$ – hledání všech podmnožin množiny n proměnných (naivní)

$O(n \log n)$ – kontrola hraničních bodů Hallových intervalů (1998)

učitel	min	max
Jan	3	6
Petr	3	4
Anna	2	5
Ota	2	4
Eva	3	4
Marie	1	6

Prohledávání + konzistence

- Splňování podmínek **prohledáváním** prostoru řešení
  - podmínky jsou užívány pasivně jako test
  - přiřazuji hodnoty proměnných a zkouším co se stane
  - vestavěný prohledávací algoritmus Prologu: **backtracking**, triviální: **generuj & testuj**

Prohledávání + konzistence

- Splňování podmínek **prohledáváním** prostoru řešení
  - podmínky jsou užívány pasivně jako test
  - přiřazuji hodnoty proměnných a zkouším co se stane
  - vestavěný prohledávací algoritmus Prologu: **backtracking**, triviální: **generuj & testuj**
  - úplná metoda (nalezneme řešení nebo dokážeme jeho neexistenci)
  - zbytečně pomalé (exponenciální): procházím i „evidentně“ špatná ohodnocení

Prohledávání + konzistence

- Splňování podmínek **prohledáváním** prostoru řešení
  - podmínky jsou užívány pasivně jako test
  - přiřazuji hodnoty proměnných a zkouším co se stane
  - vestavěný prohledávací algoritmus Prologu: **backtracking**, triviální: **generuj & testuj**
  - úplná metoda (nalezneme řešení nebo dokážeme jeho neexistenci)
  - zbytečně pomalé (exponenciální): procházím i „evidentně“ špatná ohodnocení
- **Konzistenční (propagační) techniky**
  - umožňují odstranění nekonzistentních hodnot z domény proměnných
  - neúplná metoda (v doméně zůstanou ještě nekonzistentní hodnoty)
  - relativně rychlé (polynomiální)

Prohledávání + konzistence

● Splňování podmínek **prohledáváním** prostoru řešení

- podmínky jsou užívány pasivně jako test
- přiřazuji hodnoty proměnných a zkouším co se stane
- vestavěný prohledávací algoritmus Prologu: **backtracking**, triviální: **generuj & testuj**
- úplná metoda (nalezneme řešení nebo dokážeme jeho neexistenci)
- zbytečně pomalé (exponenciální): procházím i „evidentně“ špatná ohodnocení

● **Konzistenční (propagační) techniky**

- umožňují odstranění nekonzistentních hodnot z domény proměnných
- neúplná metoda (v doméně zůstanou ještě nekonzistentní hodnoty)
- relativně rychlé (polynomiální)

● Používá se **kombinace obou metod**

- postupné přiřazování hodnot proměnným
- po přiřazení hodnoty odstranění nekonzistentních hodnot konzistenčními technikami

Prohledávání do hloubky

- Základní prohledávací algoritmus pro problémy splňování podmínek
- **Prohledávání stavového prostoru do hloubky (*depth first search*)**
- Dvě fáze prohledávání s navracením
  - **dopředná fáze**: proměnné jsou postupně vybírány, rozšiřuje se částečné řešení přiřazením konzistentní hodnoty (pokud existuje) další proměnné
    - po vybrání hodnoty testujeme konzistenci
  - **zpětná fáze**: pokud neexistuje konzistentní hodnota pro aktuální proměnnou, algoritmus se vrací k předchozí přiřazené hodnotě

Prohledávání do hloubky

- Základní prohledávací algoritmus pro problémy splňování podmínek
- **Prohledávání stavového prostoru do hloubky (*depth first search*)**
- Dvě fáze prohledávání s navracením
  - **dopředná fáze**: proměnné jsou postupně vybírány, rozšiřuje se částečné řešení přiřazením konzistentní hodnoty (pokud existuje) další proměnné
    - po vybrání hodnoty testujeme konzistenci
  - **zpětná fáze**: pokud neexistuje konzistentní hodnota pro aktuální proměnnou, algoritmus se vrací k předchozí přiřazené hodnotě
- Proměnné dělíme na
  - **minulé** – proměnné, které už byly vybrány (a mají přiřazenu hodnotu)
  - **aktuální** – proměnná, která je právě vybrána a je jí přiřazována hodnota
  - **budoucí** – proměnné, které budou vybrány v budoucnosti

Základní algoritmus prohledávání do hloubky

- Pro jednoduchost proměnné očíslováme a ohodnocujeme je v daném pořadí
- Na začátku voláno jako `Labeling(G, 1)`

```
procedure labeling(G, a)
  if a > |uzly(G)| then return uzly(G)
  for  $\forall x \in D_a$  do
    if consistent(G, a) then % consistent(G, a) je nahrazeno FC(G, a), LA(G, a), .
      R := labeling(G, a + 1)
      if R  $\neq$  fail then return R
  return fail
end labeling
```

Po přiřazení všech proměnných vrátíme jejich ohodnocení

- Procedure `consistent` uvedeme pouze pro binární podmínky

Backtracking (BT)

- Backtracking ověřuje v každém kroku konzistenci podmínek vedoucích z minulých proměnných do aktuální proměnné
- Backtracking tedy zajišťuje konzistenci podmínek
  - na všech minulých proměnných
  - na podmínkách mezi minulými proměnnými a aktuální proměnnou

Backtracking (BT)

- Backtracking ověřuje v každém kroku konzistenci podmínek vedoucích z minulých proměnných do aktuální proměnné
- Backtracking tedy zajišťuje konzistenci podmínek
  - na všech minulých proměnných
  - na podmínkách mezi minulými proměnnými a aktuální proměnnou

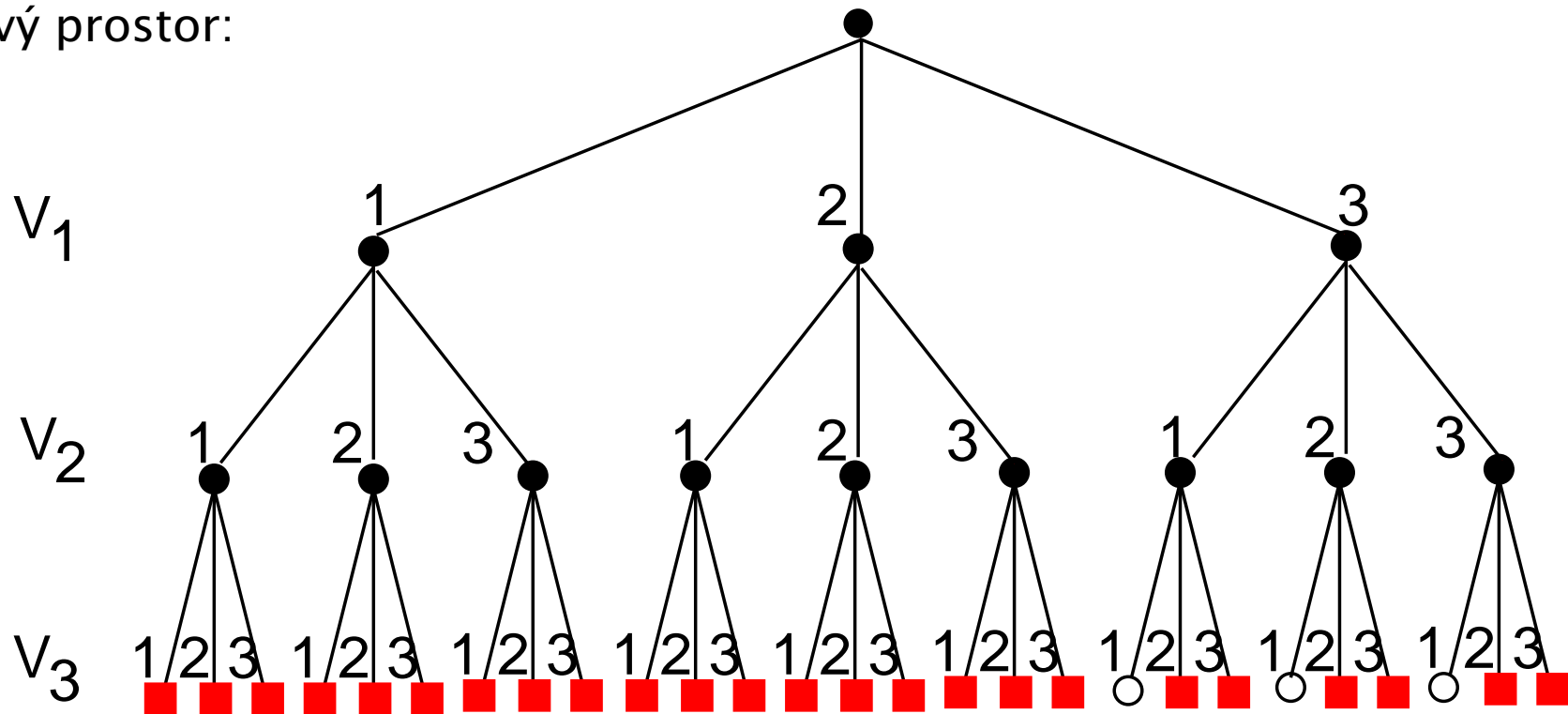
● procedure $BT(G, a)$

```
Q := {(Vi, Va) ∈ hrany(G), i < a}      % hrany vedoucí z minulých proměnných do aktuální
Consistent := true
while Q není prázdná ∧ Consistent do
    vyber a smaž libovolnou hranu (Vk, Vm) z Q
    Consistent := not revise(Vk, Vm)    % pokud vyřadíme prvek, bude doména prázdná
return Consistent
end BT
```

Příklad: backtracking

● Omezení: V_1, V_2, V_3 in $1 \dots 3$, $V_1 \neq 3 \times V_3$

● Stavový prostor:

● červené čtverečky: chybný pokus o instanciaci, řešení neexistuje

● nevyplněná kolečka: nalezeno řešení

● černá kolečka: vnitřní uzel, máme pouze částečné přiřazení

Kontrola dopředu (*FC – forward checking*)

- FC je rozšíření backtrackingu
- FC navíc zajišťuje konzistenci mezi aktuální proměnnou a budoucími proměnnými, které jsou s ní spojeny dosud nesplněnými podmínkami

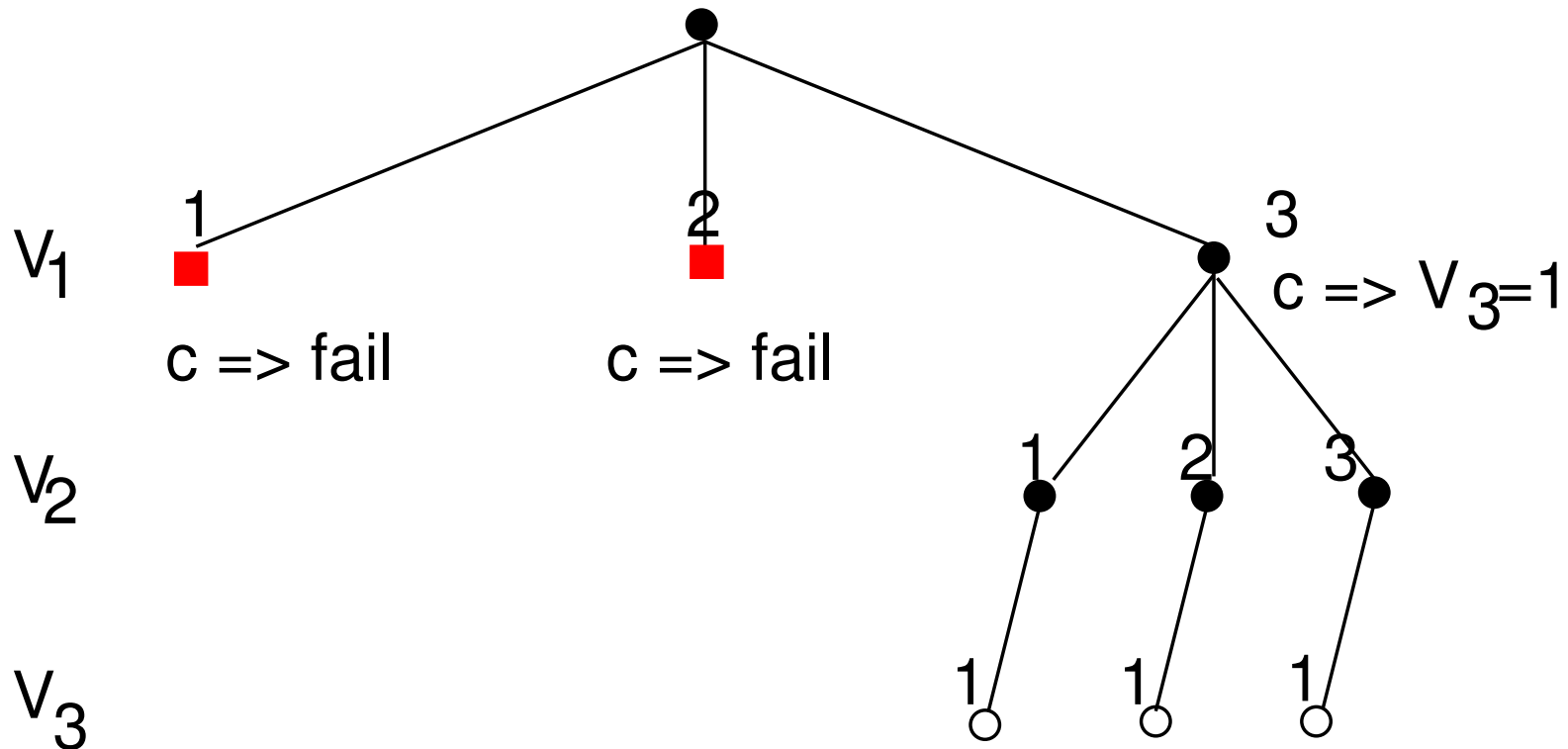
Kontrola dopředu (*FC – forward checking*)

- FC je rozšíření backtrackingu
- FC navíc zajišťuje konzistenci mezi aktuální proměnnou a budoucími proměnnými, které jsou s ní spojeny dosud nesplněnými podmínkami
- `procedure FC(G, a)`
    `Q := {(Vi, Va) ∈ hrany(G), i > a}`   % přidání hran z budoucích do aktuální proměnné
    `Consistent := true`
    while Q není prázdná ∧ Consistent do
        vyber a smaž libovolnou hranu (V_k, V_m) z Q
        if revise((V_k, V_m)) then
            `Consistent := (|Dk| > 0)`   % vyprázdnění domény znamená nekonzistenci
    return Consistent
end FC
- Hrany z minulých proměnných do aktuální proměnné není nutno testovat

Příklad: kontrola dopředu

● Omezení: V_1, V_2, V_3 in $1 \dots 3$, $c : V_1 \# = 3 \times V_3$

● Stavový prostor:

Pohled dopředu (*LA – looking ahead*)

● LA je rozšíření FC, navíc ověřuje konzistenci hran mezi budoucími proměnnými

● procedure $LA(G, a)$

$Q := \{(V_i, V_a) \in \text{hrany}(G), i > a\}$ % začínáme s hranami do a

Consistent := true

while Q není prázdná $\wedge$ Consistent do

    vyber a smaž libovolnou hranu (V_k, V_m) z Q

    if $\text{revise}(V_k, V_m)$ then

$Q := Q \cup \{(V_i, V_k) \mid (V_i, V_k) \in \text{hrany}(G), i \neq k, i \neq m, i > a\}$

        Consistent := $(|D_k| > 0)$

return Consistent

end LA

Pohled dopředu (*LA – looking ahead*)

- LA je rozšíření FC, navíc ověřuje konzistenci hran mezi budoucími proměnnými

● procedure $LA(G, a)$

$Q := \{(V_i, V_a) \in \text{hrany}(G), i > a\}$ % začínáme s hranami do a

Consistent := true

while Q není prázdná $\wedge$ Consistent do

    vyber a smaž libovolnou hranu (V_k, V_m) z Q

    if $\text{revise}((V_k, V_m))$ then

$Q := Q \cup \{(V_i, V_k) \mid (V_i, V_k) \in \text{hrany}(G), i \neq k, i \neq m, i > a\}$

        Consistent := $(|D_k| > 0)$

return Consistent

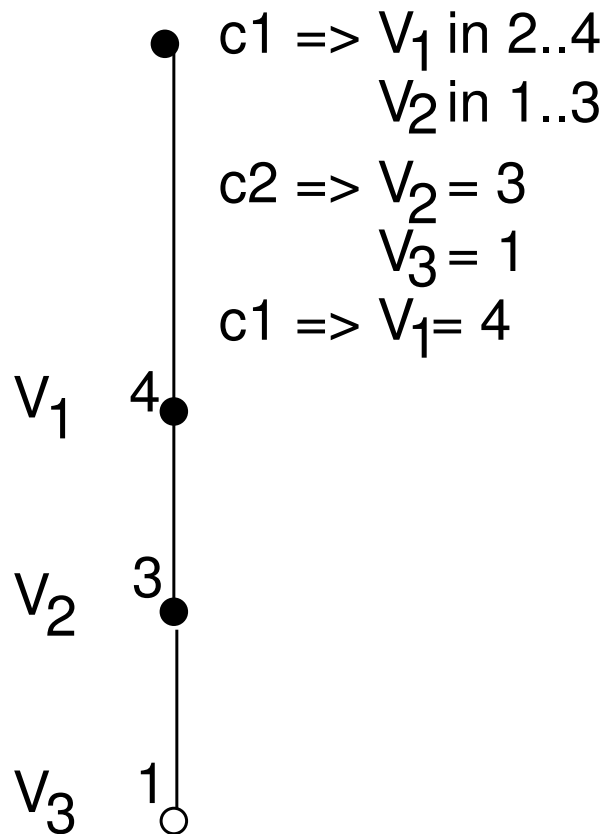
end LA

- Hrany z minulých proměnných do aktuální proměnné opět netestujeme
- Tato LA procedura je založena na AC-3, lze použít i jiné AC algoritmy
- **LA udržuje hranovou konzistenci:** protože ale $LA(G, a)$ používá AC-3, musíme **zajistit iniciální konzistenci** pomocí AC-3 ještě před startem prohledávání

Příklad: pohled dopředu (pomocí AC-3)

- Omezení: $V_1, V_2, V_3 \in 1 \dots 4$, $c1 : V_1\# > V_2$, $c2 : V_2\# = 3 \times V_3$
- Stavový prostor

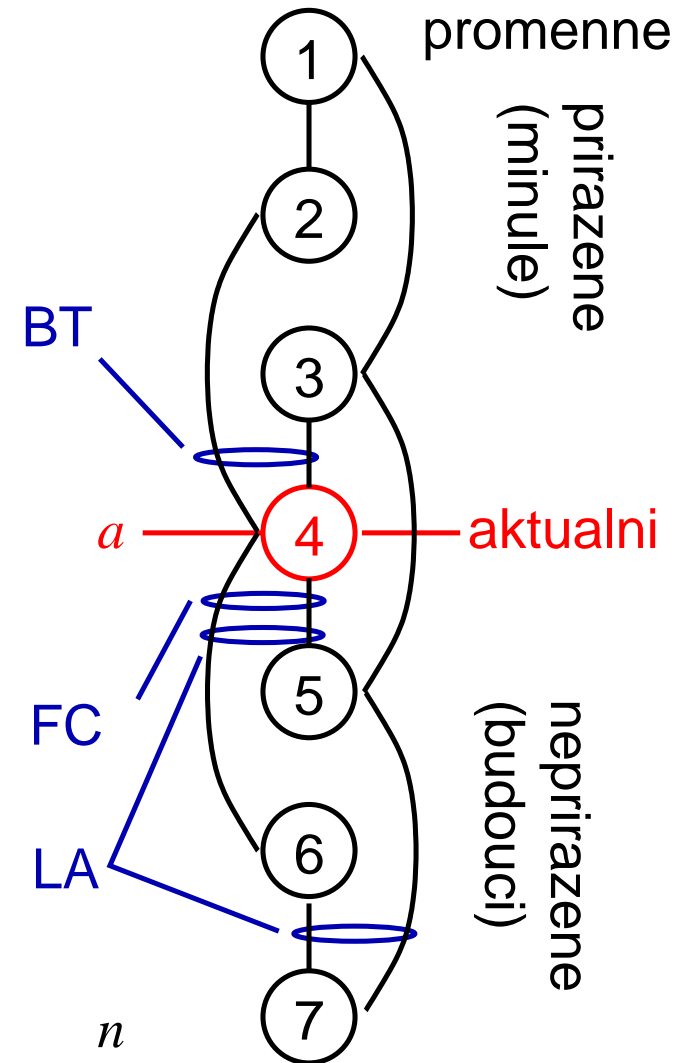
(spouští se iniciální konzistence se před startem prohledávání)

Přehled algoritmů

- **Backtracking (BT)** kontroluje v kroku a podmínky $c(V_1, V_a), \dots, c(V_{a-1}, V_a)$ z minulých proměnných do aktuální proměnné

Přehled algoritmů

- **Backtracking (BT)** kontroluje v kroku a podmínky

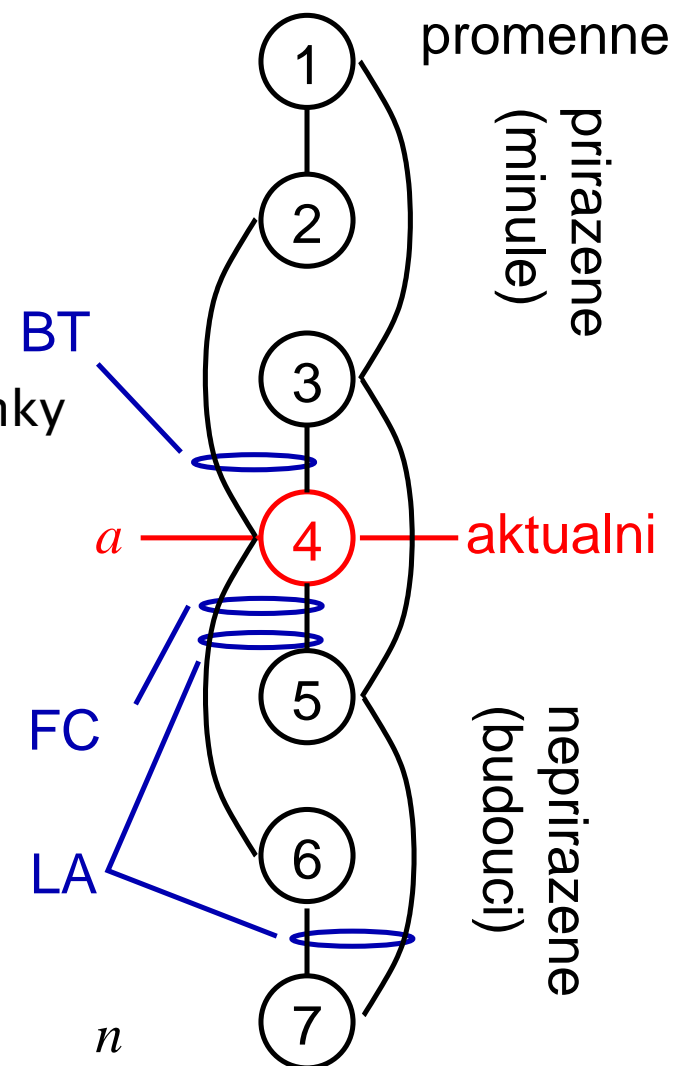
$$c(V_1, V_a), \dots, c(V_{a-1}, V_a)$$

z minulých proměnných do aktuální proměnné

- **Kontrola dopředu (FC)** kontroluje v kroku a podmínky

$$c(V_{a+1}, V_a), \dots, c(V_n, V_a)$$

z budoucích proměnných do aktuální proměnné

Přehled algoritmů

- **Backtracking (BT)** kontroluje v kroku a podmínky

$$c(V_1, V_a), \dots, c(V_{a-1}, V_a)$$

z minulých proměnných do aktuální proměnné

- **Kontrola dopředu (FC)** kontroluje v kroku a podmínky

$$c(V_{a+1}, V_a), \dots, c(V_n, V_a)$$

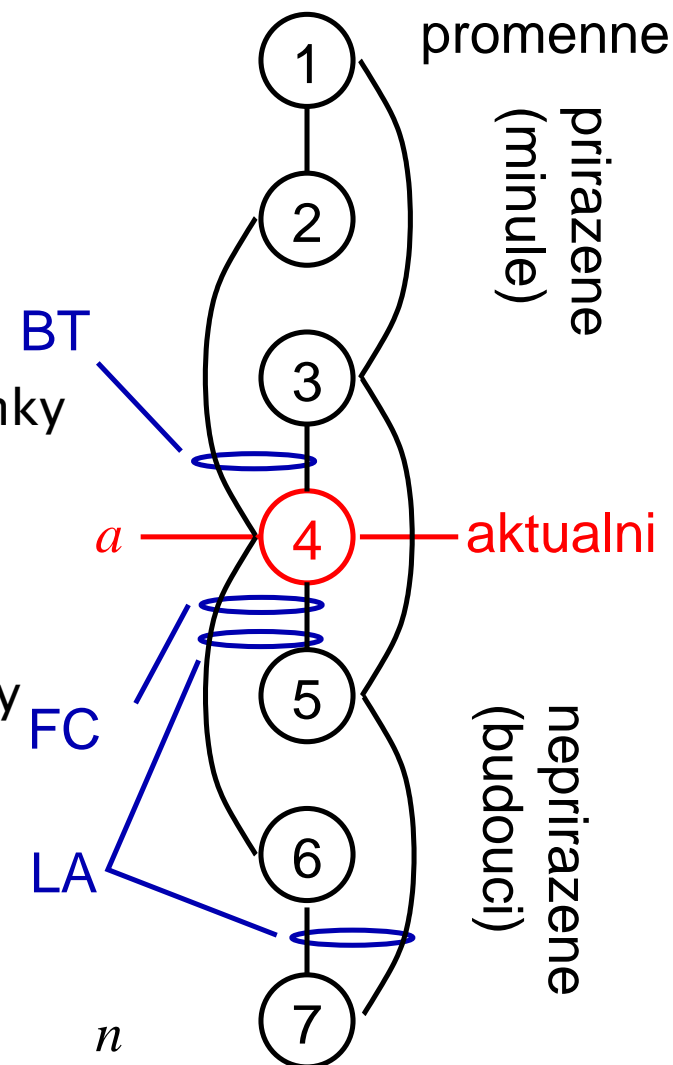
z budoucích proměnných do aktuální proměnné

- **Pohled dopředu (LA)** kontroluje v kroku a podmínky

$$\forall l(a \leq l \leq n), \forall k(a \leq k \leq n), k \neq l : c(V_k, V_l)$$

z budoucích proměnných do aktuální proměnné

a mezi budoucími proměnnými

Cvičení

1. Jak vypadá stavový prostor řešení pro následující omezení

$A \in 1..4, B \in 3..4, C \in 3..4, B \neq C, A \neq C$

při použití kontroly dopředu a uspořádání proměnných A,B,C? Popište, jaký typ propagace proběhne v jednotlivých uzlech.

2. Jak vypadá stavový prostor řešení pro následující omezení

$A \in 1..4, B \in 3..4, C \in 3..4, B \neq C, A \neq C$

při použití pohledu dopředu a uspořádání proměnných A,B,C? Popište, jaký typ propagace proběhne v jednotlivých uzlech.

3. Jak vypadá stavový prostor řešení pro následující omezení

$\text{domain}([A,B,C],0,1), A \neq B-1, C \neq A*A$

při použití backtrackingu a pohledu dopředu a uspořádání proměnných A,B,C? Popište, jaký typ propagace proběhne v jednotlivých uzlech.

Cvičení

1. Jaká jsou pravidla pro konzistenci mezí u omezení $X \neq Y + 5$? Jaké typy propagací pak proběhnou v následujícím příkladě při použití konzistence mezí?

$X \text{ in } 1..20, Y \text{ in } 1..20, X \neq Y + 5, Y \neq > 10.$

2. Ukažte, jak je dosaženo hranové konzistence v následujícím příkladu:

$\text{domain}([X,Y,Z], 1, 5), X \neq < Y, Z \neq Y + 1 .$